

Bilden av Ungern överraskar Sverigeungrare

av Maria Politidou

Ungerska Riksförbundets presstalesman

Anklagelserna mot den nya ungerska medielagen att den skulle vara emot yttrandefriheten har riktat Sveriges och andra europeiska länders ögon mot Ungern. Såväl i svenska som i utländska medier sprids på ett förvånansvärt ensidigt sätt bilden av ett land, Ungern, som skulle "gå mot en utveckling mot nationalism och enpartistyre". Dagens Nyheter, av många ansedd som en seriös tidning, går så långt att både på kultur- och ledarsidan systematiskt angriper den demokratiskt valda ungerska regeringen. Annika Ström Melin beskyller premiärministern Orbán att han personligen skulle ha utnämnt lojala personer till viktiga ämbeten – detta utan att föra sitt påstående i bevis. Många Sverigeungrare är förvånade över att DN så villigt sänker sig till skvallertidningarnas nivå. Våra landsmän i länder som Holland och Tyskland har påpekat de felaktigheter som publicerades i dessa länders media. Statstelevisionen i Holland bad om ursäkt och rättade felen. I tyska televisionen hade man en öppen diskussion med gäster från Ungern. Övervägande delen av Sverigeungrarna känner inte igen den bilden av Ungern såsom den nuförtiden presenteras bl.a. i svenska medier. Flera ungrare har framfört sin mening men har inte kunnat komma till tals. Våra svenska vänner ofta frågar oss vad det beror på att bilden av Ungern förändrats så radikalt under Fidesz-KDNP:s korta regeringstid?

Man kan också fråga sig om inte denna kampanj mot medielagen har blåsts upp av politiska motståndare i syfte att dra uppmärksamheten från ordförandeskapet och misskreditera Ungerns regering och dess legitimitet. I detta sammanhang kan det nämnas att regeringspartiet Fidesz fick 67 procent av rösterna i det senaste parlamentsvalet. Det går att diskutera detta partis politik i olika avseenden men vad säger valresultatet om den legitimitet som alla andra partier, till höger och vänster, har i det ungerska folkets ögon. Det går säkert att kritisera den ungerska valmanskåren för mycket men att 2/3 av den skulle vara vilseledd är ett påstående som är svårt att leda i bevis. Kanske förklaringen till dessa angrepp snarast ligger i den frustration som vissa anhängare till de partier som inte lyckades komma in i parlamentet, som t.ex. det liberala partiet SZDSZ, känner.

Adress	Telefon ordförande	Org. nummer	E-mail ordförande	Fax ordförande
Lövåsvägen 12	+46 704-93 57	802013-1994	szabolcs.bihari@scba.com	+46 392 36 224
167 33 Bromma	+46 392-133 86			

Den ungerska regeringens ledare Viktor Orban har inför EU utförligt presenterat den ungerska medielagen. Ungern har låtit EU granska lagen och förbundit sig att genomföra ändringar i enlighet med dessa synpunkter. I detta sammanhang ska vi komma ihåg att alla länder har vissa regleringar av medielagstiftningen och att den nya lagen i förhållande till den gamla innebär en omfattande förstärkning av yttrandefriheten. Saker och ting kan och ska diskuteras men det är svårt att förstå det raseri mot den ungerska regeringen som många svenska medier underblåser.

Nuförtiden "sipprar" negativa rykten från Ungern till utländska tidningar med jämna mellanrum. Under förra mandatperioden, med MSZP-SZDSZ i majoritet, uteslöts i många år mer eller mindre dåvarande oppositionen ur parlamentsarbetet. De ungerska väljarnas dom över denna regering var på många goda grunder mycket hård. Det intressanta är dock att de medier som nu ständigt återkommer med negativa reportage om Ungern under denna period inte kunde rapportera om de missförhållanden som ledde till maktskiftet.

Sedan 2008 och under förra regeringens tid började svenska tidningar publicera en rad artiklar om ungerskt politik. Samtidigt visade ungerska opinionsundersökningar att regeringspartiet sannolikt skulle bli den stora förloraren i det kommande valet om två år. Djup kris och ledarskapsförvirring uppstod inom socialistpartiet. Den skandalomsusade premiärminister ersattes med en provisorisk efterträdare och landets ekonomi dök vidare mot botten. Men utländska tidningar skrev i stället om någonting helt annat. Financial Times berömde då den usla ekonomin med påståendet att "det är full fart på den ungerska ekonomin". Expressen skrämdes med påhittade möjliga scenarier och drev med ungrarna. Svenska läsare uppmanades att föreställa sig en mardröm: tänk om den ungerska Gárdas medlemmar med nazistuniform skulle marschera in i deras hem. Bilden med stora svarta kängor kantade artikelns sida. Artikelförfattarens lögnaktighet var

<i>Adress</i>	<i>Telefon ordförande</i>	<i>Org. nummer</i>	<i>E-mail ordförande</i>	<i>Fax ordförande</i>
Lövåsvägen 12	+46 704-93 57	802013-1994	szabolcs.bihari@scika.com	+46 392 36 224
167 33 Bromma	+46 392-133 86			

uppenbar – och mycket sårande – för dem som kände till det fall som artikeln syftade på. I svensk media fortsatte utrikesrapporteringar om Ungern som stod inför valet i april 2010. Rubriker skapades om det ungerska "högerspöket" och om "ökad extremism" se nedan. I DN, för att ta ett annat exempel, handlade en artikel om Fidesz ledaren Viktor Orbán, men i artikeln visades endast ett stort foto med Jobbiks ledare Gábor Vona. Under den sistnämndas bild stod det "kandidat till premiärministerposten" vilket var lika fel som om man inför höstens val i Sverige skulle påstå att Sverigedemokraternas ledare var statsministerkandidat (DN 24/4 -2010). I samma tidning publicerades samma år minst sju artiklar, förvånansvärt lika varandra och utan replikrätt (7/4 – 2010; 19/4 -2010; 23/4 -2010; 25/4-2010; 25/4 -2010; 27/4-2010; 30/4 – 2010). Vi fick också veta att Erwin Rosenbergs debattartiklar inte hade någon replikrätt trots att de publicerades på debattsidorna. Det var oklart för oss läsare vilka indicier, uttalanden och beslut som skulle ge tyngd åt påståendet att den nyvalda regeringen var "nationalistisk" (Helsidan 7/9-2010) och att 70 procent av väljarna skulle tillhöra "extremhögern". Och frågorna bara växte. Vi fick inte heller svar på hur Rosenberg kunde anse att Ungern backat tillbaka till 1800-talet på så kort tid? Vid det ungerska valet i april förra året blandades Fidesz och Jobbik avsiktligt i hop och DN:s kulturchef påstod att Jobbik hjälpte Fidesz till makten. Många ringde till redaktionen och begärde rättelse – folk har inte lätt att känna igen påståendena. Kulturredaktören Björn Wiman meddelade arrogant i sin spalt att "Ungern" inte har någon replikrätt (25/4-2010).

Listan kan göras längre än så. Allvarliga anklagelser utan fog fortsätter oavbrutet att komma från samma tidning. Ord som "den framväxande statsfascismen i Ungern" (DN kultur, krönika 20/10 -2010) gjorde att många upprörda läsare vände sig till redaktionen men avvisades. Rosenberg synar Ungerns nya medielag profetiskt och menar att den skulle hota yttrandefriheten (13/1 -2011). Nu har det visat sig att så inte är fallet. EU-kommissionens talesman Jonathan Todd har meddelat att den ansvariga kommissionären Neelie Kroes endast hade invändningar på tre punkter i medielagen. Den första punkten

Adress	Telefon ordförande	Org. nummer	E-mail ordförande	Fax ordförande
Lövåsvägen 12	+46 704-93 57	802013-1994	szabolcs.bihari@scika.com	+46 392 36 224
167 33 Bromma	+46 392-133 86			

handlar om kravet att obalanserad information ska gälla även alla "audiovisuella" media, inklusive Internet. Den andra punkten gäller obligatorisk registrering av all media (i form av avgift, i syfte att dryga ut statskassan). Och den tredje punkten gäller att bestämmelser (böter) ska gälla även media som har sitt huvudkontor eller har grundats i ett annat medlemsland. **När det gäller de farhågor kring lagens överträdelse på yttrandefriheten har kommissionen inga anmärkningar.** Den ungerska regeringen har från början sagt att den ställer sig öppen för ändringar i de punkter i medialagen som kommissionen anser nödvändigt. Och nu tillbaka till huvudfrågan: vad är anledningen till denna vrångbild av Ungern?

Under två mandatperioder av socialistiskt styre vare sig yppades eller skrevs det ett enda ord av svenska skribenter om dåvarande regeringsmaktens lagöverträdelser. Och detta trots att det fanns tillräckligt mycket att skriva om. Märkligt nog var analyser om Gyurcsány's despotism, om polisvåld och maktmissbruk – ja allt som finns dokumenterat bland annat av civila organisationer – frånvarande. Numera är en hel del av dessa missförhållanden under åklagarmyndighetens utredning. Till exempel har åtal väckts angående det fruktansvärda mordet på romer. Åklagarmyndigheten och polisen har fullt upp med att bringa klarhet i muthärvor och korruption från före detta regeringsnära politikers sida. Bland andra väntas förre premiärministern Gyurcsány att ställas inför domstol.

Många vill rädda sitt skin. Att en negativ kampanj sprids från Ungern, och att uppståndelsen kring medielagen egentligen styrs av politiska krafter, är en spridd uppfattning. Att kontrollera detta påstående bör inte ställa alltför höga krav på journalistiska kvalitéter. Många Sverigeungrare följer nyheterna noggrant, har följt parlamentsvalets två omgångar (11/4; 24/4-2010) och har analyserat valresultatet och läst medielagen. Angående den sistnämnda så har kommissionen mycket riktigt inväntat den **officiella översättningen** av den nya medielagen men tyvärr var mediebulan

Adress	Telefon ordförande	Org. nummer	E-mail ordförande	Fax ordförande
Lövåsvägen 12	+46 704-93 57	802013-1994	szabolcs.bihari@scsa.com	+46 392 36 224
167 33 Bromma	+46 392-133 86			

redan igång i Bryssel långt dessförinnan. En annan sak som också är värd att notera är att så sent som den 9/2, innan något officiellt uttalande från ungerska regeringen var för handen, skrevs det i DN utrikes sida att medielagen skulle ändras i tre punkter. Under hela denna tid har det rått en tydlig oklarhet angående vem som säger vad eftersom journalister köpte s.a.s. grisen i säcken i form av färdigpaketerade omdömen i stället för att själva gå till källorna.

Både på ungerska och på engelska fanns tidigt allt material tillgängligt. Förmodligen fick DN en "förhandsinformation" vilken oriktigt exponerades för snabbt. Bland de som kritiserade Ungerns medielag hårdast var den marxistiske filosofen Tamás Gáspár Miklós. (se hans hemsida www.zoldbaloldal.hu). Han är inte ledare för något oppositionsparti i Ungern. Han är grundare till Den Gröna Vänster som nyligen bildades och som inte är något parlamentarisk parti utan bara en organisation. Om man följer nyheterna i Ungern då vet man att Tamás Miklós Gáspár hör till de fyra missnöjda personer som, tillsammans bl.a. med Ágnes Heller, förlorade sin post i den Ungerska Vetenskapsakademin i samband med ett fall gällande otillbörlig handhavande av projektpengar från EU. Förvisso har Gáspár – och andra i liknande sits – rätt att klaga men deras ärenden hör till Arbetsdomstolen eller till rättsväsendet i Ungern.

Medielagen trädde i kraft från den 1 januari i år. Inte något fall som skulle strida mot yttrandefriheten i landet är ännu dokumenterat. Det ungerska Mediarådet är en ungefärlig motsvarighet till Statens medieråd och/eller Granskningsnämnden. Det Ungerska medierådet utses helt i enlighet med gällande parlamentariska regler. Helt enligt parlamentarismens regler utses ledamöter i rådet.

Den nu rådande medielagen ersätter den från 1986, skapad under kommunismens tid då man kunde förbjuda tidningar utan vidare. Även den ungerska grundlagen som är från den tiden när kommunistpartiet kom till makten 1948, behöver revideras och

Adress	Telefon ordförande	Org. nummer	E-mail ordförande	Fax ordförande
Lövåsvägen 12	+46 704-93 57	802013-1994	szabolcs.bihari@scika.com	+46 392 36 224
167 33 Bronna	+46 392-133 86			

uppdateras. Visserligen har man delvis gjort detta redan 1990 i en tid av övergång och förvirring. Valsystemet som är lagstiftat som en del av grundlagen är ytterst komplicerat. Det är en blandning av franska och tyska valsistem som hastigt utformades när Berlinmuren föll. Arbetet pågår för fullt med en partiöverskridande expertgrupp av bland annat politiker, jurister och sakkunniga som utformar den nya grundlagen som snart ska presenteras i parlamentet. Oppositionspartiet MSZP vägrar medverka i denna arbetsgrupp.

Med andra ord; hela Ungernfrågan som den presenteras i svenska media är politiserad i så hög grad att den egentligen hör hemma i Ungerns inrikespolitiska arena. Den nuvarande ungerska regeringens politiska motståndare vill helt enkelt plocka poäng genom att med starkt negativa rubriker skapa förvirring utomlands i allmänhet och inom EU i synnerhet. Ungern har inte bara ärvt en rekordhög ekonomisk skuldbörda från förra regeringen utan också en kontroversiell politisk tradition. Trots två decenniers kamp för frihet och demokrati fördjupades under de gångna åtta åren en negativ spiral orsakat av socialistregeringens nepotism. Socialistpartiets popularitet sjönk från 47 procent till nuvarande 17. De väljare som vände partiet ryggen knappast kan kallas för högerextrema. I Ungern fortfarande gäller stark polemisk anda mellan partier, men enligt demokratins grundläggande principer är den nya ungerska regeringen helt legitim att regera landet med stöd av väljarnas majoritet. Jag har svårt att tänka mig att något land inom EU skulle stillatigande se att landets inrikespolitik diskuterades i utländsk media på ett så ensidigt sätt som det har gjorts när det gällt Ungern.

Stockholm den 10 februari 2011.

Maria Politidou

Ungerska Riksförbundets presstalesman
mediegrupp
www.smosz.org

Adress	Telefon ordförande	Org. nummer	E-mail ordförande	Fax ordförande
Lövåsvägen 12 167 33 Bromma	+46 704-93 57 54 +46 392-133 86	002013-1994	szabolcs.bihari@scba.com	+46 392 36 224